

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa H. K.
przeciwko B. w B.
o stwierdzenie nieważności uchwały,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 września 2015 r., sygn. akt V ACa (...),

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

H. K. w pozwie skierowanym przeciwko B. w B. wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni nr 18/2013 w części dotyczącej utworzenia funduszu remontowego nieruchomości, co pociągnęło za sobą zmiany w § 139, § 144 i § 153 statutu; zmienione postanowienia statutu dotyczyły prowadzenia ewidencji (§ 139), podziału nadwyżki bilansowej (§ 144) oraz utworzenia funduszu remontowego, z wyodrębnieniem funduszu remontowego nieruchomości i funduszu remontowego wspólnoty (§ 153).

Sąd Okręgowy w B. oddalił powództwo, a apelacja powoda została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 września 2015 r. W skardze

kasacyjnej powód nie oznaczył wartości przedmiotu zaskarżenia, został więc wezwany do usunięcia tego braku formalnego pod rygorem odrzucenia skargi. W odpowiedzi na wezwanie powód oświadczył, że jego zdaniem sprawa nie jest sprawą o prawa majątkowe, w związku z czym „wezwanie Sądu jest bezprzedmiotowe i powód nie wskaże wartości przedmiotu zaskarżenia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 50 tysięcy zł. W takich sprawach skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁴ § 3 zdanie pierwsze k.p.c.), niespełnienie tego wymagania uzasadnia wszczęcie procedury naprawczej przewidzianej w art. 398⁶ § 1 k.p.c., a skarga, której braku nie usunięto w terminie podlega odrzuceniu przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Na tle art. 398² § 1 k.p.c. podjęto rozważania dotyczące kwalifikacji spraw mających za przedmiot zaskarżenie uchwały połączone z żądaniem uchylenia, stwierdzenia nieważności lub ustalenia nieważności uchwały organu spółdzielni. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, ukształtowanym na tle dopuszczalności skargi kasacyjnej, zdecydowanie dominowało stanowisko, że o tym, czy sprawa o uchylenie, ustalenie nieistnienia lub stwierdzenie nieważności uchwały organu spółdzielni jest sprawą o prawa majątkowe decyduje przedmiot zaskarżonej uchwały (por. postanowienia z dnia 27 listopada 2007 r., IV CZ 87/07, z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CZ 32/09, z dnia 17 września 2009 r., IV CZ 59/09, z dnia 26 listopada 2009 r., I CZ 74/09, z dnia 19 maja 2010 r., I CZ 8/10, z dnia 22 lipca 2010 r., I CZ 67/10, z dnia 7 października 2010 r., IV CZ 65/10 i z dnia 22 października 2010 r., V CSK 160/10, niepublikowane). Wyjątek stanowiło jednostkowe i odosobnione postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2009 r., I CZ 111/08 (niepublikowane).

Zgodnie z tym, niemal jednolitym stanowiskiem Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów – zasadzie prawnej z dnia 10 maja 2011 r., III CZP 126/10 (OSNC 2011, nr 11, poz. 117) orzekł, że sprawa o uchylenie, ustalenie nieistnienia oraz o stwierdzenie nieważności uchwały organów spółdzielni jest sprawą o

prawa niemajątkowe, w której skarga jest dopuszczalna (art. 398¹ § 1 w związku z art. 398² § 1 k.p.c.), jeżeli przedmiotem zaskarżonej uchwały są prawa lub obowiązki o charakterze niemajątkowym. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy podtrzymał dominujące w judykaturze i doktrynie zapatrywanie odwołujące się przy ocenie majątkowego albo niemajątkowego charakteru sprawy wynikającej z zaskarżenia uchwały organu spółdzielni do majątkowego albo niemajątkowego charakteru praw będących przedmiotem uchwały. Uprawnienie do zaskarżenia uchwały jest instrumentem prawnym mającym służyć ochronie określonych interesów – sytuacji prawnej lub konkretnych praw członka spółdzielni. Z tego względu dla oceny charakteru sprawy, w której powód korzysta z takiego uprawnienia miarodajny jest przedmiot uchwały, z którego wynika, jakie prawa i interesy – o charakterze majątkowym, czy niemajątkowym – mają podlegać ochronie. Dlatego, jak podkreślił Sąd Najwyższy, o kwalifikacji sprawy pod rozważanym kątem decyduje charakter - majątkowy lub niemajątkowy - praw, których ochrony domaga się członek spółdzielni. W rezultacie, w sprawach o uchylenie (ustalenie nieistnienia, stwierdzenie nieważności) uchwały ocena ich charakteru jest dokonywana *ad casum*.

Przedmiotem uchwały zaskarżonej przez powoda były postanowienia dotyczące funduszu remontowego (związane z utworzeniem dodatkowego funduszu remontowego nieruchomości), a więc dotyczyła ona praw i obowiązków o charakterze majątkowym. Uzasadniało to zakwalifikowanie sprawy jako sprawy o prawa majątkowe, z wszystkimi tego konsekwencjami procesowymi.

Skarżący nie skorzystał z możliwości naprawienia błędu w zakresie wymagań formalnych skargi kasacyjnej. Nieusunięcie – pomimo wezwania - braku formalnego, polegającego na nieoznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia, uzasadniało odrzucenie skargi, o czym Sąd Najwyższy orzekł stosownie do art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Nie orzeczono o kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanej, gdyż nie wnosiła ona o odrzucenie skargi, a zawarty w odpowiedzi na skargę wniosek o ich przyznanie był połączony jedynie z wnioskami o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania albo o jej oddalenie.

